Select Sires-manager waarschuwt voor te veel vertrouwen in ge

‘Genomics slechts hulp

THEMA

Bij de Amerikaanse KI-organisatie Select Sires noemen ze genomics de vierde pijler naast afstamming, nakomelingen en eigen prestatie in de selectie van stieren en koeien voor het fokprogramma. „Wij passen ons fokprogramma niet aan door de genomics. De informatie is niet 100 procent waterdicht”, zegt manager Jeff Ziegler.

Jeff Ziegler: „Dat KI-organisaties genomic-stieren volop gebruiken is logisch: zij zoeken naar extremen. Als veehouder zit je daar niet op te wachten.”

Kijk goed naar de informatie van stieren. De getallen bij de genomic-„stieren zijn gelijk aan die van de fokstieren. Maar bij aantallen dochters en veestapels staat niets geschreven; het zijn genomic-geteste stieren die nog geen dochters aan de melk hebben. Gewoon proefstieren dus en minder betrouwbaar.”

Jeff Ziegler, manager genomics bij Select Sires, realiseert zich dat genomic-geteste stieren en fokstieren in menige communicatie in dezelfde lijst staan. „Staar je er als melkveehouder niet blind op. Bij het gebruik van één individuele genomic-stier heb je kans op tegenvallers.”

Ziegler adviseert melkveehouders maximaal 15 procent van hun paringen met genomic-stieren te doen. „Alsof het proefstieren zijn.”

ZELFDE FOKPROGRAMMA

Elevation, Bell, Blackstar, Blitz, Durham, O Man, Mr. Sam, Damion, Lawn Boy... Het zijn niet de minste stieren waarmee de Amerikaanse KI-vereniging Select Sires de afgelopen jaren succesvol is geweest. Met de toevoeging van genomics heeft Jeff Ziegler de laatste jaren nog een extra selectiecriterium gekregen voor het fokprogramma.

„De genomics moeten we niet overschatten”, was zijn boodschap tijdens een bezoek aan Nederland afgelopen week. „Het is een extra hulpmiddel en zo gebruiken we het ook. Naast informatie van de afstamming, van de afstammelingen en de eigen prestatie van de koe of de stier. Genomics is eigenlijk de vierde poot onder de stoel die selectie heet. Daarmee is het nog gebalanceerder.”

Select Sires heeft jaarlijks ruim 1800 stierkalveren tot haar beschikking voor het fokprogramma. Daarvan worden er uiteindelijk 300 ingezet op hun 3500 testbedrijven. „Eén op de zes, en dat blijft voorlopig ook zo”, licht Ziegler toe.

„We zullen het fokprogramma niet krimpen met aantal in te zetten stieren, want we willen genoeg spreiding houden. Bovendien kunnen we ook niet beloven dat we door de genomics meer fokstieren gaan afleveren. Dus de opzet van het fokprogramma blijft gelijk. We blijven proefstieren gewoon testen.”

Uiteindelijk wordt er van de tien ingezette stieren ééntje fokstier, geeft de manager aan. „Een kostenplaatje van in totaal 400.000 dollar. Wanneer de genomics betrouwbaarder worden, zullen we daar echt wel in gaan schrappen. Dat bespaart meteen kosten. Maar de genomics zijn nog steeds niet voor 100 procent betrouwbaar.”

De Amerikaan had een voorbeeld bij de hand van de Potterzoon Roland. „Op basis van genomics zouden we hem niet ingezet hebben, want daarvoor scoorde hij te laag. Maar hij is wel één van die stieren die met hun op dochters gerealiseerde fokwaarden hoger uitkomt: ruim 1900 TPI. Bovendien heeft hij een wat andere bloedvoering”

OVERSCHAT

De genomic-fokwaarden van de jonge stieren zijn in het begin overschat, vindt Ziegler. Aan de hand van tabellen laat hij het zien. De genomic-fokwaarde van jonge stieren in 2005 vergeleek hij met de werkelijk gerealiseerde fokwaarden op basis van dochters in 2010. „Gemiddeld scoren ze nu bijna 230 punten TPI lager. Een aantal is onderuit gegaan, een aantal komt heel dichtbij de genomics-waarde.” Net proefstieren dus. „Gebruik daarom niet één indi-

mic selectie

middel'

viduele stier, maar meerdere op je veestapel, spreid het risico."

Dat KI-organisaties de genomic-stieren wel in hun fokprogramma laten meelopen is logisch omdat de KI juist op zoek is naar die extremen. „Als veehouder zit je niet op die extreme missers te wachten. Door vijf of tien stieren te gebruiken verminder je dat risico, terwijl deze het gemiddeld genomen beter gaan doen dan fokstieren."

In de Amerikaanse database waar de informatie van de genomics is opgeslagen is een vergelijkingsgroep beschikbaar waarvan de fokwaarden bekend zijn. Dit omvat inmiddels bijna 20.000 dieren, waarvan 10.430 stieren. „Hoe meer dieren erin zitten, hoe betrouwbaarder de informatie en de voorspelling", weet Ziegler.

Hij geeft aan dat een kenmerk als geboortegemak via genomics wel heel betrouwbaar te voorspellen is. „We hebben de genomics van ruim 900 stieren voor geboortegemak vergeleken met hun daadwerkelijke fokwaarde. Dat kwam zo goed als overeen."

De opfokstal van ALH Genetics in Damwoude. Ziegler hield hier afgelopen zaterdag zijn presentatie.

VOORSPRONG

De zeven KI-verenigingen die het onderzoek naar genomics in Amerika gezamenlijk hebben betaald, testen vrouwelijke dieren en alleen hun eigen stieren. „Tot maart 2013 is het niet mogelijk stieren van andere KI's te testen", klinkt Ziegler zelfverzekerd. „Zij hebben geld en energie in dat onderzoek gestoken. Ze willen hun voorsprong eerst zelf benutten voordat anderen daarvan gebruik kunnen maken."

De angst dat de genomics inteelt in de hand werken, deelt de manager niet. „Je moet als KI-organisatie wel bereid zijn ook stieren met een lagere TPI in te zetten."

Daarbij werkt Select Sires met vijf verschillende bloedlijnen om zo spreiding in bloedvoering aan te brengen. „Wereldwijd hebben we eigenlijk nog maar twee unieke lijnen in de HF-bloedvoering: in Denemarken en Nieuw-Zeeland. Maar die populaties passen ons niet in exterieur."

Momenteel paart Select Sires potentiële stiermoeders 60 procent aan met fokstieren en 40 procent met genomic-geteste stieren. „Deze verhouding is wat ons betreft ideaal. De kracht van uitgeteste, bewezen fokstieren is duidelijk."

Nederland fokkerijland

Zo'n 100 embryo's koopt Jeff Ziegler jaarlijks in Nederland om hieruit stieren te fokken voor het fokprogramma van Select Sires. „In de rest van Europa halen we ook nog eens 150 embryo's."

Nederland is vooral in trek omdat hier veel koefamilies uit Amerika en Canada rondlopen. „Afkomstig uit import en dus ook de type koeien waar wij naar op zoek zijn", zegt Ziegler. Hij moedigt de Nederlandse veefokkers aan om te blijven investeren in fokkerij. „In Amerika hebben we een groeiend aantal grote bedrijven en die interesseren zich helemaal niet voor fokkerij. Voor Nederland biedt dat een kans om voor fokmateriaal te zorgen."

Enkele keren per jaar komt Ziegler naar Nederland om koeien te contracteren. Samen met Adolf Langhout rijdt hij langs bedrijven. „De reisafstanden in Nederland zijn kort. In drie dagen hebben we de belangrijkste koeien en stallen gezien. Bovendien is de informatie rondom de koeien betrouwbaar. Dat is een enorm voordeel ten opzichte van andere Europese landen."

Nederlandse stieren gebruiken ze echter niet in het fokprogramma. „Wij vinden dat ze niets toevoegen."